

NORSK BONDE- OG SMÅBRUKARLAG

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Dykkar ref.: 201101494-18/TOR

Vår ref.: 586/JPL

Dato: 2.7.2012

Høring, forslag til endringer i erstatningsordninger for husdyr og tamrein

Det vises til høringsbrev av 10.4. 2012.

I høringsbrevet ber departementet om:

- Høringsinstansenes syn på hovedprinsippene i de modellene utvalget har foreslått for en fremtidig erstatningsordning for tap av husdyr på beite, primært de to som utvalget anbefaler nærmere utredet om:
- Høringsinstansenes syn på utvalgets forslag til endringer i dagens erstatningsordning.

I Regjeringens tiltredelseserklæring fra 2009, Soria Moria II står det at erstatningsordningene for roviltskader på beitedyr skal endres "med sikte på at faktisk rovdyrtap skal erstattes." På bakgrunn av dette ba Miljøverndepartementet Direktoratet for naturforvaltning lede to utvalg som skulle utrede om og i så fall hvordan henholdsvis erstatningsordningene for husdyr og tamrein burde endres. Mandat og uvalgets medlemmer ble fastsatt av Miljøverndepartementet. Direktoratet for naturforvaltning nedsatte to prosjektgrupper som henholdsvis 15. april 2011 for tamrein og 1. juli 2011 for husdyr oversendte sine utredninger til Miljøverndepartementet.

Erstatning for husdyr på beite

Utvalget som har utredet erstatningsordningen for husdyr har gjennomgått ulike tema som har stor betydning som kunnskapsgrunnlag eller verktøy for en framtidig erstatningsordning og har identifisert hovedkriterier for en framtidig erstatningsordning. Utvalget peker blant annet på at mandat og tid har gjort det nødvendig kun å vurdere hovedprinsipper for fremtidige erstatningsordninger. I sin konklusjon sier utvalget at det ikke finnes en ny, enhetlig og enkel modell for ny erstatningsordning som et samlet utvalg med dagens kunnskapsnivå kan anbefale.

Utvalget mener det er flere elementer i dagens erstatningsordning som kan inngå i en justert og forbedret erstatningsordning, og som etter utvalgets mening bør iverksettes raskt. Utvalget foreslår følgende endringer:

- forenklet skadedokumentasjon
- begrensning av skjønnsrom
- gjennomgang og forenkling av erstatningssatser
- videreføring av normaltapsprosjektet
- bedre datagrunnlag og kvalitetskontroll på besetningsnivå
- bedre samordning av relevante databaser
- styrking av koblingen mellom erstatning og tapsreducerende tiltak

I tillegg til justering av dagens ordning har utvalget vurdert følgende:

alternative erstatningsmodeller:

- foretaksdifferensiert erstatning
- geografisk differensiert erstatning
- erstatning av alt tap på beite
- forhåndserstatning

Utvalget anbefaler en nærmere utredning av to mulige modeller for fremtiden. En modell som innebærer en geografisk differensiert erstatning og en som innebærer erstatning for alt tap på beite.

I forslaget om geografisk differensiert erstatning skiller utvalget mellom områder med en gitt rovviltforekomst og tapsrisiko og områder uten faste forekomster av rovvilt.

I områder med en gitt rovviltforekomst og tapsrisiko foreslår utvalget:

- alt utover et normaltap erstattes
- normaltap fastsettes sjablongmessig innenfor "rovviltsonene"
- forutsetter at det er kunnskap om nivået for andre tapsårsaker
- frfall av skadedokumentasjon

I områder uten faste forekomster av rovvilt foreslår utvalget:

- forutsetter samme erstatningsordning som i dag
- krav til skadedokumentasjon er den samme som i dag

I forslaget om erstatning av alt tap på beite, peker utvalget på følgende momenter:

- erstatte alt tap av sau over en viss størrelsesorden
- for å opprettholde egeninteresse for lave tapstall, må bunnfradrag og sats pr dyr erstattet stimulere til å begrense tap
- det er begrenset hvor lavt satsene kan settes
- bør ikke inkludere tap som oppstår før slipp på utmark
- kan bidra til å redusere konfliktomfanget omkring rovvilt som tapsfaktor

fortsatt utbetaling etter søknad

Konfliktreduserende tiltak.

Tabellen nedenfor viser antall sau/lam som er omsøkt erstattet i perioden 2000 til 2011, og antall som er erstattet som rovviltdrepte. I denne perioden er det over 200.000 sau/lam som ikke er erstattet og prosenten ikke erstatta øker. Dette representerer et helt uakseptabelt tap for saueneæringa og den enkelte bonde, og er en av de viktige konfliktfaktorene.

År	Antall sau og lam omsøkt	Totalt ant sau og lam som faktisk ble erstattet	% erstattet av omsøkt
2000	47147	31482	66,8
2001	44874	29755	66,3
2002	49803	31555	63,4
2003	50830	31730	62,4
2004	46931	30601	65,2
2005	51634	32741	63,4
2006	60051	38500	64,1
2007	59629	39763	66,7
2008	53630	32235	60,1
2009	56155	34466	61,4
2010	55969	32581	58,2
2011	51000	30000	58,8

I tillegg er det stor frustrasjon i beitenæringa over de store fylkesvise forskjellene i behandling av søknader om rovdyrerstatning. Det forekommer også store forskjeller innad i fylker, mellom beitelag og mellom medlemmer i beitelag. Dette skyldes blant annet at fylkesmannen utøver ulikt skjønn ved behandling av erstatning for husdyr som ikke er dokumentert drept av rovdyr, jf. § 8 i forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt. I Troms fylke blir om lag 40 % av omsøkte rovdrydrepte sauer erstattet, mens i Hedmark fylke blir om lag 70 % av omsøkte rovdrydrepte sauer erstattet.

Modellene det høres på:

Utgangspunktet må være at "faktisk rovdryrtap skal erstattes".

Norsk Bonde og Småbrukarlag mener dagens erstatningsordning må beholdes og forbedres gjennom flere av tiltakene som erstatningsutvalget har foreslått. Det er

vesentlig at skjønnsrommet fylkesmennene har i forbindelse med behandlingen av erstatningssøknadene reduseres betydelig.

Innenfor yngleområder for rovvilt skal alt tap av husdyr utover normaltap erstattes fullt ut. Utenfor yngleområder for rovvilt skal ett dokumentert kadaver eller observasjon av rovvilt, knyttet til spor, hår, møkk eller foto med gps posisjon, i beitelagets område gi grunnlag for full erstatning utover normaltap.

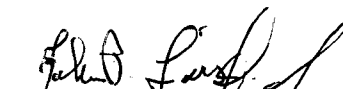
Norsk Bonde- og Småbrukarlag forutsetter at det ikke pålegges tapsreducerende tiltak uten at det samtidig stilles tilstrekkelig med FKT- midler til disposisjon. Det pågår i dag en rettssak hvor Mattilsynet ila beitenekt grunnet ynglende ulv i beiteområdet. Mattilsynet krevde at beitedyr og rovdyr skulle skilles. Det var ikke FKT-midler tilgjengelig til å gjennomføre et slikt tiltak, sau ble sluppet på beite og to brukere ble påført store rovdyrskader og begge brukerne ble nektet rovviltskadeerstatning av fylkesmannen og Direktoratet for naturforvaltning. Vårt klare krav er at det må følge FKT-midler ved pålegg om tapsreducerende tiltak.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag støtter ikke en sammenslåing av erstatningsordningene som ligger under Miljøverndepartementet og Landbruks- og Matdepartementet. Dette er helt ulike ordninger med forskjellig finansiering . En sammenslåing vil motvirke vårt mål om redusert konfliktnivå.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag fraråder at satsene for erstatningsbeløpet nedjusteres og mener dette er i strid med Naturmangfoldslovens § 19 bestemmelse om full erstatning for tap og følgekostnader for husdyr drept av rovvilt.

Med vennlig hilsen

Olaf Godli

John Petter Løvstad